

## Al III-lea și al IV-lea festival al Operei Române

Intr-o săptămână nu mai puțin de patru concerte! Deși unele bucăți, atât simfonice cât și corale, figură pe mai multe programe, totuși e de ajuns să amintim numai cele două simfonii beethoveniene [cea în do minor (V) și pastorală (VI)] pentru că să ne dăm seama de munca depusă la acest început de stagiune.

În afară de aceste opere instrumentale de o concepție adâncă și o stilizare muzicală intrinsecă s'au luat în programul festivalelor și unele lucrări mai modeste, dar de un farmec specific ce le îndreptățește să steie alături de capodoperele amintite. Ne gândim în primul rând la Peer Gynt I (Grieg) și Arlesiana (Bizet). Marșul funebru din cea dintâi, înțonat la moartea lui Aese, a fost o minune de interpretare, ca tempo și dinamică, dovadă o pătrundere temeinică a bucății din partea dirigintei orchestrei. Pianissimo! dela sfârșit a reușit să producă acea tainică zguduire ce o simte sufletul omenesc la poarta veșniciei...

Arlesiana lui Bizet, o lucrare de o finețe și grație caracteristică spiritului francez, o perlă cu străluciri discrete, nu a produs efectul ce trebuia să-l producă în urma valorii sale intrinsecă. Clopotele din uvertura 1812 (Ceaikowsky) au sunat în interpretarea de Duminecă prea strident, iar „Poemul Român” încă tot nu e adevăratul poem român. E vina executanților sau a autorului? Nu știu. L-am ascultat de trei ori în șir. Și-mi mențin ceea ce am spus cu ocazia primei impresii.

Cred că vor fi binevenite și de data asta câteva reflexii asupra celebrei simfonii în do minor a lui Beethoven. E întâia sa descătușare completă de formule convenționale. E întâiul sbor liber și îndrăzneț în regiuni nepătrunse. E un crâmpet din sbuciumata sa viață, trăită intens, cu scârpări de mândrie și revoltă, care-i pricinuiască atâtea suferință; dar din imensa lui durere țignea, după furtuna sufletului se potolea, fata morgana iluziilor pline de reverii și înduioșare. E splendidă și unică această descriere prin mijloace melodice, armonice și ritmice, a sentimentelor ce-

lor mai contradictorii ce frământă un suflet mare și nobil.

Soarta bate la ușa Muritorului. Toți li suntem robi, genii și neghiobi deopotrivă. Reacțiunea poate să fie deosebită, după fire și temperament. Rezultatul însă e același: sfârșim prin a ne supune cu toții puterii Soartei. E vorba ca omul să aibă tăria de a înfrunta cu bărbăție, în mijlocul valurilor de nenorociri, loviturile crude ale Destinului. Nu de a-l birui, căci asta nu se poate, ci de a se birui pe sine însuși, strecurându-se prin Scylla și Caribda vieții fără a-și pierde suprema bogăție: bucuria și încrederea în rostul acestei vieții. Iată ce ne învață simfonia V-a lui Beethoven: de schimbat nimeni nu poate să-și schimbecărească vieții. Soarta fiecăruia e pecetluită de dinainte. Totul e să nu-ți pierzi busola umorului. După furtună se ivesc iarăși razele de soare. Prin întunecul lumină, prin suferință și sbucium la izbăvire și bucurie.

Maestrul J. Bobescu a marcat cu precizie loviturile de ciocan ale Sartei din introducere până la triumful final. Singur Adagio n'a fost nuanțat îndeajuns și mi s'a părut executat într'un tempo nu îndeajuns de lent.

Corurile au fost executate și de data asta cu îngrijire. Totuși o stăpânire a unora dintre voci (în special altul) în vederea unei contopiri desăvârșite a ansamblului se impune. Întreb, în sfârșit, pe dl H. Keel dacă nu i se pare cumva că bucata „Scumpă copilă” s'a cântat într'un tempo prea pripit?

Munca desfășurată de amândoi maestrul e vrednică de lauda și recunoștința noastră. Să nu se scape însă din vedere un lucru: niciodată nu trebuie să se jertfească elementul calitativ celui cantitativ. Mă gândesc, bine-nțele, la partea simfonică a programului. Non multa, sed multum! De aceea am dori să mai vedem la pupitrul și pe un altul dintre maestrul-dirigenții ai Operei Române, pentru că, între timp, dl J. Bobescu să aibă răgazul necesar unei desăvârșite cizelări.

I. Gherghel.

## Noul aranjament cu Teatrele minoritare din Ardeal

— Conferința de-aseară a directorilor de teatre —

În saloanele Direcției Teatrului Național din Cluj s'au întrunit ieri Duminecă toți directorii teatrelor minoritare maghiare din din Ardeal, convocați de directorul general dl Victor Eftimiu, pentru a stabili raza de activitate a fiecăruia.

Au fost de față domni: Emil Isac inspectorul artelor, dr. Eugen Janovics (Cluj) Mihai Szen-drey (Arad) Neculaie Erdélyi și Ladislau grof (Oradea) N. Fehér (Târgu-Mureș) Iuliu Ferenczi (Deva) Gaspar (Carei-Mari).

Lămuririle dlui Eftimiu

Conferința a fost prezidată de domnul Victor Eftimiu, care la deschidere a ținut următoarea alocuțiune:

— V'am convocat ca să găsim împreună o modalitate pentru o bună conlucrare pe teren teatral ca fiecare să fim mulțumiți. Opera Română și Teatrul Național din Cluj începând cu anul acesta își vor lărgi cercul de activitate și dincolo de orașul Cluj, dând reprezentații în centrele principale din Ardeal și Banat. Directorii trupelor minoritare trebuie să știe de proiectele noastre, ca să nu spue apoi că li împiedecăm să joace. De aceea concesiunile din anul acesta ce vi s'au acordat sunt mult mai largi: veți avea dreptul să jucați în mai multe orașe de cât până acum, așa că venind Teatrul Românesc în orașul unde jucați, veți putea pleca în alt oraș învecinat să dați o serie de reprezentații.

Vă rog de acum ca fiecare din dv. să spue acum ce oraș dorește fiindcă eu voiesc să plecați de aici cu toții mulțumiți. Țin să se știe că Opera și Teatrul Național pornind regulat în turneu, primul oraș unde se va opri mai întâi va fi Oradea, unde

Teatrul Național și Opera vor da trei reprezentații și un matineu la Timișoara. Opera va juca patru zile în șir și așa mai departe. Rămâne acum să spuneți fiecare ce oraș vă convine.

În jurul teatrului din Oradea

DI Ianovics, directorul Teatrului maghiar din Cluj, căruia urma să i se acorde și Oradea-Mare, a citit o declarație prin care renunță la acel oraș în favoarea dlui Erdélyi, spunând că nu poate lucra în atmosfera de ură ce i-au creat-o zărele ungurești dela Oradea.

Au luat apoi cuvântul ceilalți directori, arătând orașele în cari voiesc să deie reprezentații.

Unde vor juca trupele maghiare

După o jumătate de oră de discuție, se face următoarea repartizare:

Directorul Fehér va juca cu trupa lui la T.-Mureș, Sibiu, Petroșeni, Odorheiu, Mercuria Ciucului, Făgăraș, Reghinul Săsesc, Tg. Săcuiesc și Sf. Gheorghe.

Directorul Ferenczi va juca cu trupa lui la Deva, Lugoj, Jimboalea, Reșița, Oravița, Sighișoara, Alba-Iulia, Aiud, Vulcan, Lupeni.

Directorul Gáspár va juca cu trupa lui la Carei Mari, Salonta, Bistrița, Medias, Diciosănmărtin, Zălau, Șimlăul Silvaniei, Baia-Mare, Dej, Gherla.

\*

În ce privește pe ceilalți directori, dl Eftimiu văzând că dl Janovics renunță la prea multe orașe în favoarea altora, apreciind cavalismul lui, spune că acordul între directori trebuie să fie de așa natură, ca fiecare director să fie mulțumit, și de aceea dl Janovics să poată juca și la Ora-

dea când dl Erdélyi joacă la Satu-Mare, Timișoara sau Sighet.

Un cuvânt către directorii minoritari

DI Eftimiu atrage apoi atenția tuturor directorilor de teatre, că ce s'a stabilit azi aici rămâne stabilit. Să nu vie apoi peste o săptămână cu alte cereri sau intervenții, cu deputații pela d-nii Miniștrii. Nu se va schimba nimic din ce s'a hotărât astăzi. Ține însă să asigure pe directorii teatrelor minoritare de concursul lui larg. Dacă vor avea nevoie de decoruri și costume pentru piesele românești ce vor juca trupele ungare, le va pune la dispoziție. Tot așa și pentru marile piese clasice.

Doresc ca anul acesta să fie o armonie deplină în mișcarea teatrală din Ardeal. Să fie și publicul minoritar mulțumit și statul Român să aibă satisfacție că totul se desfășură în liniște și în bună înțelegere. Dvoastră puteți veni aci la mine, ca la Dv. acasă. Dacă aveți greutăți la autorități, vă puteți adresa mie. În orice cauză dreaptă voi interveni.

Toți directorii teatrelor minoritare se declară mulțumiți de bunăvoința dlui Victor Eftimiu.

DI Victor Eftimiu declară apoi că va comunica tuturor primarilor cum s'au repartizat trupele minoritare, ca acestea să poată obține fără întârziere săliile de spectacol.

\*

DI Emil Isac cere tuturor directorilor teatrelor minoritare să procedeze imediat la angajarea personalului artistic, ca acesta să nu rămâie fără pâine atâtea timp.

\*

Conferința s'a terminat la ora 6 seara, după ce directorii au semnat un proces verbal în care e fixat cercul de activitate al fiecărei trupe.

S. P.

## Verificarea gestiunii primăriei Clujului.

DI Starek, inspector general administrativ, a fost însărcinat cu verificarea întregii gestiuni a primăriei orașului Cluj din 1926 până astăzi.

## Noul prim-medec veterinar al județului Cluj

Zilele acestea s'a făcut o foarte nemerită numire în județul Cluj. DI Colonel în retragere Mircea Oprescu, doctor în medicina veterinară, a fost numit medic-șef veterinar al județului Cluj.

Născut în București în anul 1877, dsa și-a terminat studiile la Milano (Italia).

În 10 Februarie 1918 și-a trecut examenul de liberă practică în București.

În timpul războiului ca maior a săvârșit o serie de fapte eroice dintre care cea mai importantă a fost că a salvat drapelul Regimentului 2 Roșiori, faptă pentru care a și fost decorat cu Steaua României cu panglică de Virtutea Militară.

De trei ani de zile a fost delegat la inspectoratul II veterinar din Cluj, unde s'a ocupat în de aproape de prosperarea creșterii vitelor în Ardeal, atrăgându și astfel o mare încredere din partea superiorilor săi.

În planurile sale de viitor, d. dr. M. Oprescu are o serie întreagă de proiecte foarte utile pentru județul nostru.

Dsa urmărește îmbunătățirea raselor de vite prin selecționarea lor pe regiuni și localități, precum și înființarea de Cooperative de lapte în comunele ce aprovizionează Clujul cu lapte.

Urăm noului prim-medec veterinar al județului nostru spor la muncă.

## Procesul Schultze-Misnaewszky

— Conflictul dr. Ion Giurgiu și V. Osvadă — Răspunsul dlui dr. Ion Giurgiu —

Domnule Director,

În numărul 192 din 11 Septemvrie a. c., a prețuitului dvoastră ziar, a apărut o întâmpinare a dlui V. Osvadă în legătură cu calitatea mea de apărător în procesul Schultze, în care dl V. Osvadă se plânge în contra mea, că l-aș fi terfelit și calomniat fără motiv în decursul desbaterilor și îndeosebi în pledoaria mea. Întâmpinarea aceasta a dlui V. Osvadă este fără precedent în analele presei române.

E din cale afară de neobișnuit și nostim faptul, cu care mă amenință dl V. Osvadă. Mă amenință, că mă va da în judecată pentru pledoaria mea în procesul Schultze, apărare, care l-ar fi pus într-o situație neplăcută, — penibilă chiar, — pentru mocirla, pe care în această pledoarie o dădeam la iveală în numele lui Schultze, victima directă a mentalității și-a manevrelor dlui V. Osvadă.

Țin să declar, că eu nu am căutat acest proces cu adânci desușuri și degradant pentru oamnei dealcum cunoscuți de mine ca persoane onorabile, ai fostului regim averescan.

Ba mai mult. Nici nu bănuim, că acest proces va descoperi atâtea taine de dindosul culiselor noastre politice. Eu, în calitatea mea de apărător m'am simțit adeseori stingherit și jenat, când mă vedeam obligat a da la iveală atâtea gafe administrative și metode fariseice din partea pretinșilor corifei ai neamului nostru. Să nu-și închipue nimeni, că am scos cuțitul dela brâu, ca să-l înfig în inima câtorva frați de-ai mei rățaciți.

M'am servit adesea ori de sătiră, tocmai pentru a delătura hangerul, ce se ridica amenințător asupra capului unor păcătoși. Eu personal am fost de părere, că acest proces trebuia stins din partea Ministerului, tocmai pentru a nu desveli mizeria noastră inorală de azi și pofta de câștig nemuncită a păturei suprapuse.

Am pipăit și apoi am tăiat rana lui Schultze pentru a o vindeca. Dacă deschiderea acestei răni a scos la iveală puroiul ascuns în straturi mai adânci, aceasta nu mă privește pe mine. Am fost un simplu și modest chirurg în acest proces. Că operația ce am executat-o obiectiv și

nepărtinitor a produs dureri altora, ce sunt eu vinovat? ...

Am pus un diagnostic sincer și cinstit al moravurilor moderne de astăzi. Și calitatea mea de apărător al lui Schultze imi dicta imperativul, de a pune degetul pe rană, pentru a o curăți împrejur. Cum această operație a atins pe alții, întrucât pot fi eu făcut responsabil de acest fapt?

Cu dl Vasile Osvadă n'am avut nimic niciodată. Și ceea ce mă surprinde, este împrejurarea că dsa imi atacă imunitatea mea de avocat, garantată de legile în vigoare ale țării. Căci altfel unde se află libertatea apărării?

Trebuie să știe dl Osvadă, că un proces este un război în miniatură. Șidacă eu ca apărător primesc uneori zgârieturi, ce contează aceasta? Destul e faptul, că mi-am făcut datoria și numai datoria ca apărător și ca român.

Codul penal imi asigură imunitatea! Pentruce, dar se războiește cu mine dl Osvadă.

DI Osvadă, cred, că nu-mi va face mie proces. Și dacă totuși ar avea curajul, să-l facă, face ca țiganul Dedu din poveste. Și Dedu își bătea țigancă, ca să-i dea luleaua. Iar luleaua era la Dedu n'gură.

Dealctum pentru a face lumină în această cauză și pentruca dl V. Osvadă să vadă cât de delicat și conștiincios am fost eu în procesul Schultze, mă văd silit a da publicității după note stenografice pledoaria mea de 7 ore în întregime, ca să nu fiu bănuir, că am legat fără motiv just oameni la stâlpul infamiei și am comis o tentativă de asasinat moral.

Și acum închei răspunsul meu către dl V. Osvadă cu cuvintele evanghelice ale Apostolului Mateiu: „Dacă neadevăr zic, dece te temi? Dacă adevăr zic, de ce mă bați?”

Cluj, la 11 Sept. 1927.

Dr. Ion Giurgiu, avocat  
fost deputat

## Știre medicală

Docent

Dr. Gheorghe Popoviciu,  
specialist în boli de copii, și-a reluat consultațiile, zilnic orele 3—5 p. m. Str. Petru Maior 4.

## Dela Școala de Arte Frumoase din Cluj

La școala de Arte Frumoase din Cluj, se primesc elevi ordinari: cu bacalaureat sau alte diplome echivalente, urmând 4 ani școala; cu 4 clase secundare urmând 7 ani. Elevii ordinari vor obține la absolvirea școlii diploma de profesor sau maestru de desen.

În școală se mai primesc și elevi extraordinari, cari nu doresc obținerea vreunei diplome.

Inscrierile la această Școală încep la 15 Septemvrie a. c. și se fac personal. Fiecare elev se va supune unui examen de admitere ce va avea loc la 20 Septemvrie. Numai cei reușiți la examen vor fi primiți în școală. Inscieri peste 1 Octomvrie nu se pot face, sub nici un motiv.

La înscriere se va prezenta pe lângă certificatele școlare, în original și actul de naștere și certificatul de naționalitate.

Taxe școlare pentru elevii ordinarii sunt: 500 lei. Pentru elevii extraordinari 1.000 lei, cari se pot plăti în 2 rate.

Cursurile se încep la 1 Octomvrie 1927.

**Direcțiunea**